

Stap naar commercieel aanbieden gemaakt

Nieuwe prostaatkanker-test onderscheidt goed en kwaad

Huisartsen aarzelen soms om een prostaattest uit te voeren. De kans op prostaatkanker is voor mannen, als ze maar oud genoeg worden, immers groot. Toch gaan er aanzienlijk meer mensen mét prostaatkanker dood, dan aan prostaatkanker. De kans op overbehandeling dreigt daarmee. Dat verklaart de aarzeling. Prof. dr. Jack Schalken, hoogleraar Experimentele Urologie, was mede-ontwikkelaar van een nieuwe test, die preciezer in kaart kan brengen welke tumoren agressief en kwaadaardig zijn en welke we feitelijk op hun beloop kunnen laten. Een doorbraak door het Radboudumc waarmee het ziekenhuis graag zoveel mogelijk patiënten van dienst is. Daarom is de zogenaamde SelectMDx-test ondergebracht bij een commercieel bedrijf, MDxHealth, dat voor de wereldwijde implementatie van de nieuwe test kan gaan zorgen.

40% niet behandelen

“Jaarlijks wordt in Nederland bij ruim 10.000 mannen prostaatkanker vastgesteld”, weet Schalken. “Ongeveer een vijfde daarvan sterft er ook aan. Maar lang niet alle soorten prostaatkanker hoeven behandeld te worden, omdat ze feitelijk niet zo gevaarlijk zijn. Mannen die nu met klachten bij de huisarts komen, krijgen regelmatig een PSA-test. Die stelt vast of er een verhoogde waarde van het PSA-eiwit in het bloed zit. Dat kan inderdaad wijzen op prostaatkanker, maar in ongeveer drie kwart van de gevallen is er geen sprake van kanker of gaat het om een trage en relatief ongevaarlijke vorm. Bij mannen met een verhoogd PSA wordt nu vaak een biopsie afgenomen, waarna vervolgens bij twee derde van hen vastgesteld wordt dat er geen sprake is van kanker.

En bij de resterende patiënten die wél kanker hebben, blijkt ook nog eens ongeveer 30% niet behandeld te hoeven worden.”

Overbehandeling voorkomen

Logisch dat de wetenschap op zoek is gegaan naar een methode die efficiënt in een vroeg stadium vast kan stellen of er sprake is van een agressieve vorm van kanker. Dat kan overbehandeling voorkomen en bespaart daarmee zorgkosten (op jaarbasis ruim 2 miljoen euro).

*Jack Schalken:
“Het meten van de
PSA-waarde is weinig
selectief. Het verraadt
allerlei prostaat-
afwijkingen die niet
behandeld hoeven te
worden. If it doesn't
kill you, why do you
call it cancer?”*

Rekenwerk

Universitair Hoofddocent Janneke Grutters, berekende de mogelijke besparing bij het invoeren van de nieuwe biomarkertest. Haar rekensom was helder. Per patiënt kan gemiddeld 128 euro bespaard worden. Gemiddeld zouden jaarlijks 17.177 mensen in aanmerking komen voor de test in Nederland. Dat staat voor een besparing van 2,2 miljoen.

Vervolg van pagina 11

Nauwe samenwerking

De test werd ontwikkeld door een Radboudumc spin-off, Noviogendix, in een zeer nauwe samenwerking met het Radboudumc. Schalken: "Omdat we willen dat de test voor veel patiënten beschikbaar komt, stonden we open voor de avances van MDxHealth dat Noviogendix eind 2015 overnam. Zij kunnen ervoor zorgen dat de test breed beschikbaar komt. In een conservatieve wereld als de geneeskunde gaat zo iets overigens vaak erg moeizaam en ook de verzekeraars reageren traag. De test wordt nu wel ingezet, maar de vergoeding door de verzekeraars is nog niet volledig rond."

Naar de markt

Schalken is trots op wat er bereikt is. Niet alleen op de test zelf, die de belasting voor mogelijke patiënten verlaagt en zorgt dat er beter voorgesorteerd wordt voor de juiste behandeling, maar ook op het feit dat de test op deze wijze naar de markt gebracht is. Jack Schalken: "We worden als wetenschap beoordeeld op het aantal proefschriften en publicaties dat we presenteren. We turven hoe vaak we geciteerd worden. Maar dit soort zaken worden naar mijn gevoel veel te weinig meegewogen. Veel hoopvolle ontwikkelingen stranden in de befaamde 'valley of death' en halen de patiënt niet. Laten we daarom ook het aantal octrooien vooral meewegen en de manier waarop de weg van academie naar bedrijfsleven wordt afgelegd. Hier even verderop wappert de vlag van MDx op het terrein. Dat we de test bij hen hebben ondergebracht is goed voor het Radboudumc en, nog veel belangrijker, goed voor de gezondheidszorg."

Meer over MDxSelect op de site van MDxHealth: www.mdxhealth.com. Daar vindt u ook een lijst met referenties.